

بایدیران در فرهنگ عامه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتوال جامع علوم انسانی

از سر خودت واگن:

کارکنان اجرایی که از فرط پیگیری های مراجعان به تنگ آمده اند، این عبارت را همچون توصیه و سفارش بین هم رد و بدل می کنند تا هر چه سریعتر کار انجام گرفته، اصطلاحاً شر ارباب رجوع از اداره مربوطه کم شود. در واقع باید گفت این عبارت کمابیش از سوی دسته ای از شاغلان حق به جانب، که همواره خود را در عدم رسیدگی به نیازمندی های مراجعان محق نشان می دهند به کار برده می شود. گاه این عبارت بین مسئولان ادارات در مورد کارکنان خاص و غیر عادی نیز اعم از نق زن و همیشه معتبر، کم کار، بی تعهد و ناکارآمد، رد و بدل می شود. از این قبیل است عبارت: «ردش کن بره»، یا «شرش را کم کن.»

از کدام دست برخاسته ای؟!

اشارة به عصیتی موقت و غیرقابل انتظار مخاطب در کار اداری دارد.

با مراجعات مکرو به تنگش بیار

در مورد افرادی به کار برده می شود که به سادگی تن به پذیرش و یا احابت درخواست دیگران نمی دهد. در شیوه مدیریت بسیار سخت گیر و تنگ چشممند و به ندرت راه نفوذ به دیگران نشان می دهد، مگر این که از فرط پیگیری های افراد به تنگ آیند و از میزان سخت گیری خود کاسته و رفته رفته خواسته آنها را احابت کنند.

تا بوده چنین بوده

هنگامی که از نامهای اداری و از بی عدالتی های سازمان در نشست های خودمانی کارکنان سخن به میان می آید، این عبارت از سوی یکی از حاضران که نشان از نافیدی مفرط دارد، گفته می شود. و متضمن این پیام است که این قصه با تمامی جزئیاتش تازگی ندارد. اصطلاحاً «تا بوده چنین بوده».

حق الپرچین

در فرهنگ اصطلاحات اداری به رشوه و حق و حساب به کنایه «حق الپرچین» گفته می شود. این اصطلاح غالباً در سازمانهای رایج است که دائماً با ارباب رجوع در تماس بوده و بیشتر در گیر کارهای اجرایی مردم هستند.

چشم بگو، عمل نکن!

در صدر محاورات روزمره جمعی از کارکنان این توصیه اخلاقی نقش بسته است: «چشم بگو، عمل نکن» کاربرد آن از شرفیابی به محضر مقامات اداری تاگرفتار آمدن در چنگال خواهش های مراجعین اداری دامن می گسترد. ترجمان این توصیه چنین است:

اگر می خواهی در قلب مدیر یا مسئولی خود را جای کنی، خدنگ «چشم» به کمان کن و به خیمه ریاست بفرست تادر صدرنشینی و به رایگان منزلت و مقام یابی. مبادا جانب احتیاط و حزم و دوراندیشی را فراموش کرده و در مسیر فرمانش، فرمان به چپ بچرخانی و از شعاع قرب و از پرتو چراغ پر فروغش خارج گردی! نیز اگر می خواهی سرافرازانه از محدوده سماحت های ارباب رجوع رهایی یابی و از بند درخواستهای التماس گونه اش بگریزی، سخن کوتاه کن و کار امروزش را به فردا و فرداهای دیگر واگذار و با ادای یک «چشم» التماسس را به فریاد نکشان که در پی اش رگ عصیت به جوش آوری و شخصیت اداری خویش به زیر پای غضب افکنی.